

Nr. 107. Folkethingets Forhandlinger.

35te Møde. Ordentlig Samling, 1871.

1665

1ste Deb. af Lovf. om Afløsning af Tienden.

1666

nye Studiestat er ogsaa paalagt langt senere end Reformationen osv. Det ærede Medlem glemte ogsaa at fremhæve det i Tidernes Længde store Bidrag, jeg paa det vedkommende Sted i mit Skrift har oplyst, at Kirkerne i Danmark tidligere udrede til Menigheden i London, og som for de Aar, i hvilke det i sig selv ringere Bidrag er udredet, gaar op til flere hundrede Tusinde Rigsdaler. De to separate Londonse Fonds blev jo dannede af disse Kirkeres Servitutyndelser, og da den ene af dem gik over til anden Anvendelse, havde efter en blot Regnskabsbeholdning den ene 11,900 Rbd. og den anden 9,400 Rbd. i Restkapital. Og det er forresten interessant at se, at denne Kapital anvendes udelukkende til kirkelige Diemed, og at Ingen tænkte paa at lade den gaa lige ind i Statskassen som en anden ledig Statsindtægt. Dette er virkelig et Hovedpunkt ved Kirkeres Forhold, at haade Tiendeierernes almindelige Forpligtelse og disse mange Servituter komme tilbørlig i Betragtning, thi naar de Mænd, som i saa mange Aar med stor Fordel have nydt Tienderne, løses fra deres Forpligtelser med Hensyn til de Reparationer, som ere nødvendige ved Kirkerne, saa ville uden en meget billig Afløsning mange Sogne, der have krævet en Afløsning, maasse allerede 5 Aar efter eller maasse 10 Aar efter være ubeholdte ved at staa overfor en Hovedreparation, der ikke vil staa i noget Forhold til den Kapital, som de have faaet ved Taxationen af Tiendens Værd ved Afløsningen, og de, som efterat de i mange Aar have nydt Tienden saare fordelagtigt, burde foretage en sliq. Reparation, ere da horte. Derfor tror jeg, at den rimeligste Afløsningsmaade vil være at lade det ske gennem Sogne-mændene, som den ærede Forslagsstiller maa tillade, at jeg kalder dem eller Etterne af det tiendeydende Hartkorn, thi gaar det noget billigere ved Afløsningen, vil Byrden maasse for de samme senere blive noget tungere, og gaar det noget tungere senere, vil Sagen i sin Tid have Leilighed til at udjevne sig ved

den fremtidige Fritagelse for den ældre Tiendeydelse. Det udførlige Citat, som det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgfreds nævnte af Anders Sandøe Drsted, er vel værd at mindes, thi det er en Ting, som har været aldeles feil opfattet her paa Rigsdagen blandt Andet af det ærede tidligere Medlem for Børgense (Fr. Jespersen), som det ærede Medlem ogsaa nævnte, nemlig at der ikke er noget Ansvar udenfor de allertærveste Synsudsættelser, og det Dvrtige er til Kirkeierernes fuldkomne fri Raadighed. Nei, der er meget stærkt Ansvar, ligesom der er meget stærk Forbindelse mellem alle de forskjellige kirkelige Indtægter, og der er ikke mindre end 2 Høiesteretsdomme, nemlig fra 1717 og 1719, hvorved der blev fradømt en Godseier ved Ribe 5 Kirker, og hvorved han ikke blot blev fradømt Besiddelsen af Kirketienden, men ogsaa blev dømt til flere Tusinde Rigsdalers Tilbagebetaling af de forløbne Aars Kirketiender, forat Kirkerne kunde blive satte i en tilbørlig Stand. Dette er ogsaa omtalt paa det samme Sted i mit Skrift, hvorfra det ærede Medlem for Veile hente de tidligere Citater. Der gaar jo ikke et Aar, uden at Ansvar gjøres gjældende, og uden at man gaar strakt frem mod Tiendeierne. Man kan ved Siden deraf maasse nok tælle de Tilfælde, hvor det er kommet til Process med Tiendeieren, thi han er i Grunden nødsaget til uden nogen Modstand at falde til Føte, [da han efter de meget strenge, korte Lovbestemmelser derom ellers er udsat for at forbyde hese Kirken, og det forekommer mig derfor, at dette Spørgsmaal om Kirketienden paa Grund af dens ganske særegne Stillling maa udskilles noget fra Kongetienden. Endelig tror jeg ogsaa, som sagt, at der er mange Spørgsmaal, som skulle afgjøres med Hensyn til Skatter og Servituter paa Kongetienden, som den ærede Minister tidligere har berørt. Det hele Grundsyn, som jeg har paa Sagen, er, at man ikke skal reise Tiendespørgsmaalet uden at kunne bringe Noget ud deraf. I den Henseende er det, at de ærede Med-